

GAUGUIN : D'où venons-nous ? Que sommes-nous ? Où allons-nous ?

„Honnan jövünk? Mik vagyunk? Hová megyünk?”

NEMZET ÉS INTEGRÁCIÓ

Milyen Magyarország képe, milyen most és milyennek kellene lennie? Merünk-e a mások által elénk tartott tükörben szemlélődni? Tudjuk-e, hol vagyunk? Miféle képzetek, tévképzetek élnek hazánkban a világról? Milyen tanulságok adódnak abból, ha sorsunkat, kultúránkat a közép-európai kontextusban vizsgáljuk? Milyen szerep jut a külföldi magyarság változatos csoportjainak? Milyenek látjuk magunkat mi, az ezredforduló Magyarországon, idehaza? Mi az, amin nem tudunk, nem akarunk változtatni? A kérdéseknek és válaszkísérleteknek tekintélyes előzményük van. 1937 júniusában a Szép Szó írta címlapjára: Mi a magyar most?, 1939-ben a Szekfű Gyula szerkesztette Mi a magyar? kötetben olyanok keresték a választ, mint Eckhardt Sándor (A magyarság külföldi arcképe) vagy Keresztury Dezső (A magyar önismeret útja). 1943 őszén Balogh József indított vitát (A nemzeti önismeret eszközei) Illyés Gyula lapjában, a Magyar Csillagban, s a szerkesztő két alkalommal is kifejtette véleményét (Hírünk a világban I-II.). A második, a ritkábban idézett cikkben írta, hogy az eszmecsere – akarva-akaratlanul – „túlcsapott az irodalom medrén”. S ő mondta azt is, hogy „a tárgy kiemeríthetetlen: egész mivoltunk van szíami ikerségben vele”. – Minden mindennel összefügg ugyan, de könnyen belátható, hogy valamennyi kérdésre egyetlen szerző egyetlen írásban aligha válaszolhat. Csak a sokszempontú megközelítés vezethet eredményre.

Most – legalábbis reményeink szerint – nem egy közelgő vagy már be is teljesült tragédia árnyékában tesszük föl kérdéseinket. Abban sem hiszünk, hogy a régi gondolkodási-fogalmi készlet ma automatikusan működtethető. Az új helyzet új nézőpontokat igényel, s az ezredforduló önmagában is alkalmas a számvetésre. Integrációs törekvéseink is megkövetelik, hogy ne hamis helyzetismerettel, s az abból következő még hamisabb önismerettel lépjünk a következő évezredbe.

Új sorozatunkban összefoglaló igényű, a fontosabb tendenciákra, jelenségekre figyelő írásokat éppúgy közlünk, mint az egyes országokban kialakult magyarságképekről készített beszámolókat. Erre a feladatra kitűnő írókat, tudósokat kérünk föl.